ЎзССР Давлат китоб палатаси
1-60795

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

1 июль, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 125 (1127)

• Бугун мустақил Ўзбекистоннинг миллий валютаси — сўмнинг муомалага киритилганига бир йил тўлди

ВАЛЮТАМИЗНИНГ БАРҚАРОРЛИГИ ҲАММАМИЗГА БОҒЛИҚ

Ўзбекистон Марказий банки бошқарувининг раиси Файзулла МУЛЛАЖОНОВ билан суҳбат

— Файзулла Мақсуджоно[вич], аввало, Ўзбекистон Рес[публикасининг миллий валю]таси — сўмнинг муомалага ки[ритилганига бир йил тўлиш] муносабати билан Сизни са[мимий қутлаймиз.]

— Раҳмат. Миллий валюта[мизни мустаҳкамлаш, унинг] барқарорлигини таъминлаш[...] сиз, журналистларнинг ҳа[...] хизматларингиз беқиёсди[р...] Фурсатдан фойдаланиб, уш[бу] соҳада биз билан бақамти фа[о]лият кўрсатиб келаётганли[к]ларингиз учун сизларга ша[х]сан ўз номимдан миннатдо[р]чилик изҳор этаман.

1994 йил 1 июлдан Ўзб[е]кистон Республикаси ҳудуди[да] тўла қийматли миллий в[а]люта — ягона қонуний тўл[ов] воситаси бўлмиш сўмнинг му[о]малага киритилиши ҳақиқата[н] ҳам инқилобий қадам бўлд[и]. Бу иқтисодий ислоҳотлар[ни] амалга ошириш борасида с[...]фат жиҳатидан янги босқ[ич] бошланганлигидан дарак бе[р]ди.

Миллий валюта — милл[ий] ифтихор, давлат мустақилл[и]гининг рамзи, суверен давла[т]га хос б[...]. Бу республикага тегишли умумий бойлик ва мулкдир.

Умуман олганда, мамлакатимиз учун ҳам, республика банк тизими учун ҳам ўтган йил кўп жиҳатдан тарихий бурилиш даври бўлди. Банк соҳасини ривожлантиришда, пул муомаласида, ислоҳотларни чуқурлаштиришда, ишлаб чиқариш ва ижтимоий соҳаларда чуқур ижобий силжишлар рўй берди. Иқтисодий ислоҳ қилишнинг дастлабки босқичи, асосан, якунланди. Мени, банк соҳасининг вакили сифатида, айниқса, сўмимизнинг барқарорлиги ва соғлом молия-банк тизимининг шаклланиши қувонтиради. Зеро, изчил пул сиёсати иқтисодиётнинг айрим жабҳаларидаги қолоқликни тугатиб, илғор рақобатбоп соҳаларни ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

Юртбошимиз таъкидлаганларидек, **«Энг муҳими — миллий валютамизнинг барқарорлиги ва мустаҳкамлигини, юқори харид қобилиятини таъминлашдир. Бизнинг валюта ўзини мустаҳкам тутган бошқа валюталар орасида обрўли ва қадри баланд бўлмоғи даркор».**

Биринчи вазифа — сўм-купонлар муомаласини нормаллаштириб, миллий валютамизни жорий этишга асос яратиш тўлиғича бажарилди. Сўм-купонлар муомалага киритилган пайтданоқ уни чет эл валюталарига конвертация қилиш бошланди ва сўм-купонларнинг харид қобилиятини мустаҳкамлаш юзасидан бир қатор ишлар қилинди. Хусусан, пул муомаласини барқарорлаштиришга, истеъмол бозорини тўлдиришга в экспортни оширишга қаратилган ҳар томонлама чора-тадбирларнинг амалга оширилиши сўмнинг барқарор муомалада бўлишига замин яратди. Сўмнинг муомалага киритилиши катта ижобий ўзгаришларга, жумладан, иқтисодий вазиятнинг барқарорлашувига, инфляциянинг бирмунча пасайишига олиб келди.

Кейинги масала — сўмни ички бозорда эркин айланадиган валюталар қаторига қўшиш борасида ҳам анчагина ишлар қилинди. Жумладан, сўмнинг биржа курси ва нақд валютага алмаштириш курслари тенглаштирилди. Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасидаги операциялар ҳажми кескин ошди.

Шундай экан, эндиги муҳим масала ва бош вазифамиз — пулнинг қадрини янада ошириш ва иқтисодий барқарорликка эришишдир. Бунда биз, аввало, ёқилғи-энергетика, машинасозлик ва тоғ-кон саноати мажмуининг тармоқларини янада ривожлантириш орқали ички салоҳиятимизга, меҳнаткаш халқимизга, истеъдодли ёшларимизга таянамиз.

— Миллий валюта мустақил давлатнинг энг асосий белгиларидан биридир. Ана шу маънода миллий валютанинг бир йил муомалада бўлганига Марказий банк раҳбари сифатида сиз қандай баҳо берасиз?

— Миллий валюта давлатчиликнинг муҳим белгиларидан бири сифатида мустақил мамлакатимизни барпо этиш жараёнида асосий ўринлардан бирини эгаллади. Бу масаланинг давлат аҳамиятига молик эканлигини англаган республика Ҳукумати ва Марказий банки катта тайёргарлик ишларини кўрдилар. 1992 йилдан бошлаб миллий валютага ўтишнинг иқтисодий ва ташкилий шарт-шароитларини яратиш юзасидан фаол иш олиб борилди. Мутахассисларимиз миллий валютани жорий қилаётиб, кўплаб тажрибаларни ўргандилар ва изландилар. Бу, валютамиз барқарорлиги ва унинг иқтисодётга ижобий таъсири кўп жиҳатдан миллий пул бирлигини жорий этиш чоғида зарур ташкилий ва иқтисодий шарт-шароитларни тайёрлашга боғлиқдир, деган ишончимизни тасдиқлади. Шу нуқтаи назардан миллий валютага босқичма-босқич ўтишга қарор қилинди. Сўм-купонлардан фойдаланиш даврида биз, асосан, кредит эмиссияси туфайли муомалага чиқарилган ҳамда қайта ҳисоб-китоб қилиниб, кейинчалик сўм-купонларга алмаштирилган ва қадрсизланган рублларнинг катта миқёсдаги массаси тузилмасини тартибга солдик, пул-кредит сиёсатини кучайтириш учун қўриладиган усуллар ва омилларни синаб кўрдик. Иқтисодиётни ўз валютамиз шароитида иш олиб боришга тайёрладик. Шунингдек, бозор андазасидаги банк тизими яратиш юзасидан маълум ишларни олиб бордик.

(Давоми 2-бетда).

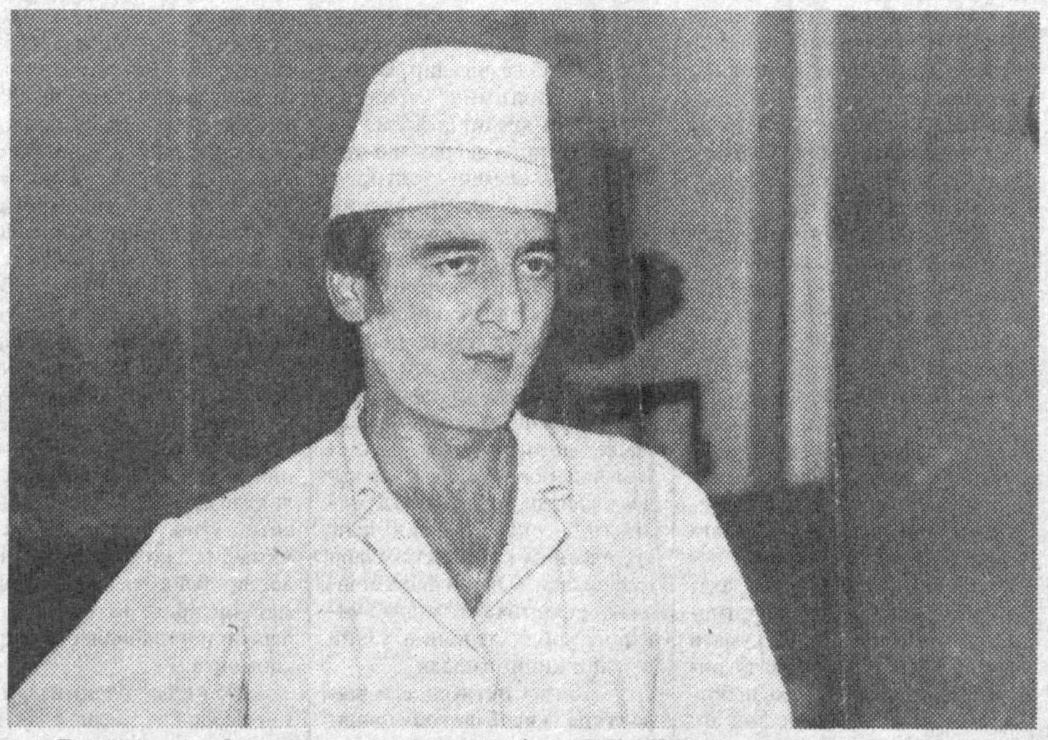

Янгийўл шаҳридаги нон корхонаси янги буғдойдан маҳсулот ишлаб чиқара бошлади.

СУРАТДА: новвой Собир Тожибоев. • Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Мамлакатимизнинг изчил ички ва ташқи сиёсати ижтимоий-иқтисодий ва маданий ҳаётда ижобий силжишларга омил бўлмоқда. Юртбошимизнинг республика Олий Мажлиси иккинчи сессиясида сўзлаган нутқида тараққиётимизнинг янги уфқлари, Олий Мажлис фаолиятининг асосий йўналишлари, депутатларнинг ҳозирги кундаги энг муҳим бурч ва вазифалари белгилаб берилди.

Юртимизнинг вилоят, шаҳар ва туманларида жойлардан сайланган Олий Мажлис депутатларининг сайловчилар билан учрашувларида ана шу ҳақда гап бормоқда.

Бухоро вилояти ҳокими М. Раҳмонов Олот, Қоровулбозор ва Жондор туманларида сайловчилар билан учрашиб, ўзининг депутатлик фаолияти, Олий Мажлис иккинчи сессияси якунлари, вилоятда ижтимоий-иқтисодий соҳаларда амалга оширилаётган ишлар ҳақида гапириб берди.

***

37-Оқолтин сайлов округидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига депутат этиб сайланган Андижон вилояти ҳокими Қ. Обидов ўз сайловчилари олдида ҳисобот бериб, вилоятда саноат ва қишлоқ хўжалиги, капитал қурилиш, аҳоли турмуш шароитини яхшилаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида сўзлаб берди, Олий Мажлис иккинчи сессияси якунларига батафсил тўхталди.

***

Ўзбекистон халқ депутати, Қашқадарё вилояти ҳокими Т. Хидиров Қарши туманидаги «Чўлиота» жамоа-ширкат хўжалигида 224-Коратепа сайлов округи сайловчилари билан учрашди. Олий Мажлис иккинчи сессиясининг якунлари учрашувнинг асосий мавзуи бўлди. Сўзга чиққанлар Ўзбекистон ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсати қизғин маъқулланаётганини таъкидладилар.

(ЎзА).

• «Ғалла-95»

ТОПШИРИҚ ҲАМ УДДАЛАНДИ

Эсингизда бўлса, газетамизда Фарғона вилояти ғаллакорлари давлатга дон сотиш режасини республикада биринчи бўлиб бажарганликлари ҳақида хабар берилган эди. Орадан бир ҳафта ўтмай, пешқадам фарғоналик ғаллакорлар давлат топшириғини ҳам адо этдилар. Мамлакат омборларига 136 минг тонна сара дон топширилди. Бу режадагидан 50 минг тонна кўпдир.

Вилоятда ғалла мустақиллигига эришиш йўлида дадил қадамлар ташланаяпти. Буни қуйидаги рақамлар ҳам исботлаб турибди. Вилоят бўйича 1993 йилда 43 минг тонна, 1994 йилда 82,5 минг тонна ғалла тайёрланган эди. Жорий йилда эса бу кўрсаткич, юқорида айтилганидек, 136 минг тоннага етди. Меҳнат ғалабасига Боғдод, Фурқат, Тошлоқ, Олтиариқ, Учкўприк, Ўзбекистон ва Бувайда туманлари ғаллакорлари муносиб улуш қўшдилар.

Бугунги кунда фарғоналик ғаллакорлар республикамизнинг бошқа вилоятларидаги ҳамкасбларига ёрдам қўлини чўзишмоқда. Куни кеча 150 та янги комбайнни ортган эшелонлар Қашқадарё, Самарқанд, Жиззах вилоятларига жўнаб кетди.

Н. СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН МЕЪМОРЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Ўзбекистон Меъморлари уюшмасининг 60 йиллиги муносабати билан сизларни — мамлакатимизнинг барча меъморларини самимий табриклайман.

Халқимиз маънавияти тарихида меъморлик анъаналари алоҳида ўрин тутади. Дунёга маълум ва машҳур Самарқанд, Бухоро, Тошкент, Хива, Шаҳрисабз ва бошқа шаҳарларимиз билан ҳар қанча ғурурлансак арзийди.

Юртимиз обидалари каби ноёб меросга муносиб ворис бўлиш, аждодларимизнинг анъаналарини изчил давом эттириш ва ижодий ривожлантириш ғоят қийин ва масъулиятли вазифа эканини яхши тушунасиз, деб ўйлайман.

Яқин ўтмишда миллий анъаналарга эътибор сусайиб, шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси деярли бир тусга кириб қолганини сиз, меъморлар мендан ҳам яхшироқ биласиз. Эндиликда бу хатоларни тузатиш пайти келди. Негаки, мустақил юрт ижодкор зиёлиларининг, шу жумладан, меъморларининг ҳам онги ва тасаввури мустақил бўлмоғи керак.

Келажаги буюк Ўзбекистонимизга муносиб кўркам ва гўзал бинолар, истироҳат масканлари, гузар ва майдонларнинг энг замонавий, айни пайтда миллий анъаналарга асосланган янги намуналарини яратасизлар, деб умид қиламиз. Бу — замон талаби, халқимиз талаби.

Барчангизга сиҳат-саломатлик ва ижодий ютуқлар тилайман. Юртимиз ҳар доим обод ва жозибали бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ КИМ ЕН САМ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари!

Шу йил 29 июнь куни Сеул шаҳрида юз берган бахтсиз ҳодиса натижасида фуқаролар фожиали ҳалок бўлгани тўғрисидаги хабар Ўзбекистон халқини чуқур қайғуга солди.

Ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғлари ва яқинларининг оғир жудолик туфайли чекаётган қайғусига шерикмиз.

Ўзбекистон халқи, ҳукумати ва шахсан ўз номимдан Сизга ва Сиз орқали Корея Республикаси халқига, ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғлари ва яқинларига самимий ҳамдардлик билдираман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

• Мухбиримиз бонг уради

БИР СТАКАН СУВ АФЗАЛМИ Ё...

«Қашқадарёсут» ҳиссадорлик жамиятининг Қарши шаҳридаги 5-корхонасида ёз жазирамасида асқотадиган қимиз ва зардобдан «Шифо» ичимликлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. «Қаршиозиқовқат» очиқ ҳиссадорлик жамиятида эса Косон туманидаги Хўжақудуқ манзилгоҳидан топилган маъдан сувни шишаларга қадоқлаш ўзлаштирилди.

Бир пайтлари «Қашқадарёсут» ҳиссадорлик жамиятининг бош корхонаси — Қарши шаҳридаги сут маҳсулотлари комбинатида қаймоғи олинган сут ва қатиқ зардоблари канализацияга оқизиб юборилларди. Унинг бир қисмигина жониворларга озуқа сифатида ишлатилар эди.

Комбинат директори Баҳром Примов чет элларда қаймоғи олинган сутдан ажойиб сервитамин маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётганини биларди. Қатиқ зардоби эса буйракдаги тошларни туширишда кучли восита эканидан ҳам хабардор эди. Шунинг учун у Москвадаги озиқ-овқат саноати илмий-тадқиқот олийгоҳи билан боғланди. У ерда ёғсизлантирилган сутдан қимиз, зардобдан шифобахш ичимлик тайёрлаш технологияси ишлаб чиқилди. Янги технология эса ишлаб чиқаришга жорий этилди.

— Қатиқ зардобининг таъми бироз тахирлиги учун унга шакар қўшишга, шу тариқа унинг мазалигини оширишга тўғри келди,— дейди Баҳром Примов.— Зардобда инсон вужуди учун зарур аминокислоталар ва бошқа витаминли моддалар бор. Қатиқдан кўра ҳам киши саломатлиги учун фойдалироқ. Ушбу ичимликни «Шифо» деб номладик ва тегишли илмий-тадқиқот, тиббиёт олийгоҳларидан унинг шифобахшлиги ҳақида хулосалар олдик. Шундай қилиб, илгари беҳудага канализацияга оқизилиб юборилаётган зардоб ва ёғсизлантирилган сутдан кўплаб чанқовбосди, айни пайтда инсон саломатлиги учун катта наф келтирадиган ичимликлар тайёрлаб, сотувга чиқармоқдамиз.

Шаҳарнинг гавжум жойларида корхонанинг саккизта фирма дўкони бор. Уларда қимиз ва «Шифо» ичимликлари сотилаяпти. Шунингдек, бу ичимликлар йирик сиғимли идишларда ҳам сотувга чиқарилмоқда.

Кўча ва дўконларда сотилаётган газли сувнинг ҳар стакани ўртача 1,5 сўмдан пулланаяпти. Корхонада тайёрланган қимизнинг ҳар бир литри бир сўм, «Шифо» ичимлигининг нархи эса бир сўму 90 тийин туради. Шунга қарамасдан, «Озиқ-овқат» акционерлик жамияти, умумий овқатланиш корхоналари, негадир, қимиз ва «Шифо»ни олиш, меҳнаткашларни ушбу сервитамин, саратон жазирамаси иссиғини қайтарадиган ичимликлар билан таъминлашдан бош тортишаяпти. Ҳатто газ сув, турли яхна ичимликлар билан савдо қилувчилар ўзларига кучли рақобатчи пайдо бўлганликларидан норозилик билдиришаяпти. Корхонанинг қимиз ва «Шифо» ичимликлари билан савдо қилувчиларни аҳоли гавжум жойлардан турткилаб, ҳайдаб чиқаришгача бораяптилар. Солиқ инспекцияси ходимлари ўз уйларида музқаймоқ, газли сув тайёрлаб, кўча-куйда сотиб ўтирганларни кўриб-кўрмаганлари ҳолда, «Қаршисут» ҳиссадорлик жамияти маҳсулотларининг аҳоли гавжум жойларга чиқарилишига монелик қилиб туриптилар.

Қашқадарё вилояти марказида ўнга яқин санаторий-профилакторийлар, соғломлаштириш марказлари, шифохоналар мавжуд. Дори-дармон анқонинг уруғи бўлиб бораётган ҳозирги пайтда даволашнинг халқ табобати усулларини қўллаш яхши самара бериши мумкин. «Қаршисут» ҳиссадорлик жамияти ташаббускорлари яратган ичимликлар эса дардманд кишиларга малҳам бўлиши шубҳасиз. Лекин ҳанузгача биронта шифо маскани корхонада ишлаб чиқарилаётган ичимликларга қизиқиш билдирмагани тиббиёт ташкилотлари раҳбарларининг касаллар тақдирига лоқайд муносабатда бўлаётганлигини билдирмайдими?

— Ҳар куни 20 тонна миқдорида қимиз ва «Шифо» ичимлиги ишлаб чиқариш имкониятларимиз бор,— дейди Баҳром Примов.— Афсуски, ёзнинг иссиқ кунлари бошланганига қарамай, кунига 1,5 — 2 тонна ичимликни савдога чиқараётирмиз. Ёзда киши танасига ҳузур ва тетиклик бағишлайдиган ичимликлар сотилмаётганидан корхонамиз жиддий зарар кўрмоқда. Иккинчи томондан, шифобахш неъматлардан врачларнинг бош тортаётганлиги қимматга тушмоқда.

Вилоят аҳолиси, биринчи галда Қарши шаҳрида истиқомат қилувчи кишилар учун маъданли сувлар, чанқовбосди шарбатлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган «Қаршиозиқовқат» очиқ ҳиссадорлик уюшмасида иккита линия ишлаб турипти. Ҳар икки линияда соатига 10 минг шиша маъданли сув ва шарбатли яхна ичимликлар ишлаб чиқариш мумкин.

— Ўтган йилларда шиша идишлар танқислиги туфайли айни ёзнинг иссиқ кунларида талаб даражасида ичимликлар ишлаб чиқариш имкониятларига эга эмасдик, — дейди ҳиссадорлик уюшмаси раиси Худойназар Орзиев.— Бу йил Қувасойдаги ҳамкорларимиз етарли миқдорда шиша идишлар билан таъминлашди. Лекин савдо ташкилотларида вужудга келган иқтисодий танглик оқибатида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг катта қисми дўконларга чиқарилмай, корхонамиз омборларида йиғилиб қолмоқда.

Шуни ҳам айтиш лозимки, ҳиссадорлик уюшмаси раҳбарларининг саъй-ҳаракатлари натижасида Косон туманидаги Хўжақудуқ қишлоғида геологлар томонидан топилган шифобахш маъданли сувни қадоқлаш йўлга қўйилди. Бу сув республика Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Н. А. Семашко номидаги саломатликни тиклаш ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтида лаборатория таҳлилидан ўтказилгач, машҳур «Тошкент» маъданли сувидан қолишмаслиги тўғрисида хулосалар берилди. Ҳиссадорлар Қарши шаҳридан 54 километр узоқликда жойлашган ана шу манбадан сув келтириб, шишаларга қуйишни ташкил этдилар. Ошқозон-ичак касалликларини даволашда қўл келадиган ушбу маъданли сув ҳам савдо ташкилотлари, умумий овқатланиш корхоналари, санаторий-профилакторий раҳбарлари томонидан ўз баҳосини олаётгани йўқ. Корхонада қадоқланаётган сув аҳоли эҳтиёжи даражасида етказиб берилмаётир, беморлар эса ундан баҳраманд бўлолмаяптилар.

«Озиқ-овқат» очиқ ҳиссадорлик уюшмаси тадбиркорлари тўрт йилча муқаддам Германиянинг «Кронекс» фирмаси билан «Пепси-Кола» ичимлиги ишлаб чиқаришга мўлжалланган ускуналар олиш тўғрисида шартнома тузган эдилар. Ҳатто «Кронекс» фирмасига тўланиши лозим бўлган маблағнинг бир қисми германиялик ҳамкорлар ҳисобига ўтказиб ҳам берилди. Лекин чет эллик тадбиркорлар ҳам анойи эмас экан: маблағнинг ҳаммасини ундирмасдан туриб, жиҳозларни Қаршига юбормасликларини билдирдилар.

Шундай қилиб, баъзи бир бюрократ ходимларнинг лоқайдлиги туфайли «Кронекс» фирмаси билан тузилган шартнома кучга кирмай қолди. Ҳиссадорлик уюшмаси жамоаси эса «Пепси-Кола» ичимлиги ишлаб чиқариладиган бинони таъмирлаб, бўёқдан чиқариб қўйганига эса икки йилдан ошди. Бироқ иш жойидан силжимай тургани кишини ажаблантиради.

Агар ушбу шартнома кучга кирса, Қарши шаҳрида ҳам жаҳонга машҳур ичимликни ишлаб чиқариш йўлга қўйиларди. Ҳозирча эса бу савобли иш аро йўлда турибди.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАРКАЗИЙ БАНК МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Ҳуқуқий ва жисмоний шахслардан сўровлар тушаётгани ҳамда хусусий тадбиркорлар ва акционерлик жамиятлари ҳуқуқларининг камситилишига йўл қўйилаётгани муносабати билан Марказий банк маълум қилади:

1. Банкда жорий ҳисоб варақаси бўлган ҳуқуқий шахслар ҳам, жисмоний шахслар ҳам лимитланган чек дафтарчалари воситасида ҳисоб-китоб қилишдан фойдаланишлари мумкин ва тўловлар миқдори ҳамда мақсади бўйича чекланмаган ҳолда ҳисоб-китобнинг ҳамма турларида бу восита қўлланилиши мумкин.

2. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг кўрсатмаларига мувофиқ тижорат банкларининг муассасалари акциядор жисмоний шахсларга акция фойдаларини нақд пул билан тўлайди.

3. Хусусий кишилар ва фермерлар тайёрлов ташкилотларига топширган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун пул тўлаш жисмоний шахсларнинг жамғарма банкидаги алоҳида ҳисоб варақасига пул ўтказиш ва сўнгра шу ҳисобдан ҳисоб-китоб чеклари бериш йўли билан амалга оширилади.

Жисмоний шахсларга ишлаб чиқарган маҳсулоти ва бажарган хизмати учун ташкилотлар томонидан қонунда белгиланган тартибда уларнинг банк муассасаларидаги ҳисоб-китоб қилиш, жорий ёки шахсий ҳисобларига пул ўтказиш билан ҳақ тўланади. Бу ҳисоб варақаларининг эгалари банклар томонидан ҳеч қандай чеклашларсиз ҳар қандай корхона ва ташкилот билан товарлар ва хизматлар учун нақдинасиз пул ўтказиш йўли билан ҳисоб-китоб қилади.

ШАФТОЛИ ДАНАГИДАН

Қўқон ёғ-мой ҳиссадорлик жамияти шафтоли данагидан тайёрланган дастлабки маҳсулотларни эркин савдога чиқарди.

Шифобахш шафтоли ёғи инсон саломатлиги учун жуда фойдали бўлиб, ошқозон-ичак, нафас қисиш хасталиклари ва куйган этни даволашда қўл келади. Зарур хомашёнинг асосий қисми аҳолидан сотиб олинмоқда.

(ЎзА).

ВАЛЮТАМИЗНИНГ БАРҚАРОРЛИГИ ҲАММАМИЗГА БОҒЛИҚ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Сўм-купон муомалага киритилиши билан қатъий пул-кредит сиёсати асосида инфляцияни пасайтириш ва сўмни эркин айирбошланадиган валюталар қаторига қўшиш асосий стратегиямиз қилиб белгиланди. Миллий валютамизнинг жорий этилишининг икки поғонали стратегияси мустақил пул-кредит сиёсати юргизишга, бозор иқтисодига мувофиқ пул-кредит сиёсати воситаларини жорий этишга, яъни уларни ўтиш даврига мослаштиришда катта замин яратди.

1994 йилда Марказий банк пул-кредит сиёсатини иқтисодиётнинг кредит маблағларга бўлган талабини қондиришдан миллий валютани мустаҳкамлашга ва макроиқтисодий барқарорликни таъминлашга йўналтириш бўйича муҳим ишларни амалга оширди. Бу соҳада халқаро молия ташкилотларининг, яъни Халқаро валюта фонди ва Жаҳон банки тавсиялари ўз аксини топди. Марказий банк 1994 йил давомида қатъий фоиз сиёсатини олиб борди, марказлашган кредитлар бериш сезиларли даражада қисқарди ва кенг миқёсда кредит аукционлари ўтказила бошлади. Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкаси ва резерв талаблари нормаси кўтарилди. Бу эса Марказий банкка 1994 йилда 1993 йилга нисбатан инфляция жараёнларини пасайтириш имконини берди.

— Пулнинг қадрсизланиши, яъни инфляция пасайиши юзасидан қандай чора ва тадбирлар кўрилмоқда?

— Миллий валютага ўтиш иқтисодий ислоҳотларнинг навбатдаги босқичларидан бири сифатида биздан мўътадил, чекланган кредит сиёсатини амалга оширишни талаб этди. Ҳаддан ташқари пул массасини чеклаш иқтисодий ўпирилишларга ва ижтимоий танглликка олиб келишини бошқа республикалар мисолида кўрдик. Шу муносабат билан Марказий банк ўз фаолиятида пулнинг қадрсизланишига қарши йўналтирилган пул-кредит сиёсатини иқтисодиётдаги таркибий ўзгартиришлар билан мувофиқлаштириб ва узвий боғлаб олиб борган тақдирдагина бу сиёсат муваффақиятли амалга ошади, деган тамойилга асосланди. Шунинг учун ҳам пул массаси ўсишининг аниқ мақсадга қаратилган йўналишларини белгилаб, Марказий банк кредитларини қисқартириш чораларини кўрдик.

Бу тадбирлар Ҳукуматимиз томонидан тасдиқланган бўлиб, уларни амалга ошириш учун пул-кредит сиёсатининг чора-тадбирларидан фойдаланилмоқда. Бунда Марказий банкнинг тижорат банкларига (улар орқали халқ хўжалигига) берадиган кредитларнинг ўсишига сон жиҳатдан муайян чекловлар белгиланди. Бу эса, пул қадрсизланишининг кўрсаткичлари ва иқтисодий ўсишни энг қулай тарзда мувофиқлаштиришга хизмат қилмоқда.

Инфляцияни пасайтириш стратегиясидан келиб чиқиб, Марказий банк сўмнинг қадрини мустаҳкамлаш ва пул эмиссиясини тугатиш мақсадида марказлашган ресурсларни ажратишни кескин тугатиш мақсадида марказлашган кредит ресурслари ажратишни кескин камайтириб бормоқда ва улар фақат республиканинг стратегик соҳаларига йўналтирилмоқда. Шу билан бирга, реал фоиз ставкаларининг шаклланиши эса хўжаликларни кредитлардан ва ўз маблағларидан самарали фойдаланишга мажбур қилмоқда.

Нақд пул муомаласини барқарорлаштиришда Вазирлар Маҳкамасининг эмиссияни камайтиришга қаратилган 526-сонли қарори талаблари асосида муайян ишлар олиб борилмоқда. Эмиссиянинг харажатлардаги улуши ўтган йилнинг IV чорагида 23 фоиз бўлган бўлса, шу йилнинг I чорагида 17 ва май ойида 3,7 фоизни ташкил этди.

Шуни айтиш керакки, қатъий пул-кредит сиёсати юргизиб, инфляцияни жиловлашдан мақсад меҳнаткашларнинг ҳалол меҳнат билан топилган маблағларини қадрсизланишдан ҳимоялашдир. Ўз навбатида инфляцияни пасайтириш орқали сўмнинг ички айирбошланишини таъминлаш миллий иқтисодиётимиз ривожини ва халқимиз фаровонлигининг ўсишини янада тезлаштиради.

Қатъий молия ва пул-кредит сиёсати 1995 йилдан бошлаб мантиқий равишда чуқурлашиб бормоқда. Шу сабабли, пул муомаласида ижобий натижалар кўзга яққол ташланмоқда. Хусусан, ойлик инфляция даражаси январь ойидаги 17,6 фоиздан май ойида 4,4 фоизгача тушди. Президентимиз Халқаро валюта фонди раҳбари М. Камдессю жанобларини қабул қилганларида эса, у республикамиз келажагига, сўмнинг истиқболига юқори баҳо берди. Бу Ўзбекистон Ҳукумати ва Марказий банк иқтисодий ислоҳотлар йўлидан тўғри кетаётганини кўрсатади.

Хусусан, Жаҳон банки ислоҳотларни чуқурлаштиришга 187 млн. доллар ажратди. Халқаро валюта фонди билан шартнома имзоланиб, ҳозирги кунгача имтиёзли кредитларнинг биринчи қисми — 74 млн. доллар олинди.

Ўзбекистондек мамлакат учун бу кредитларнинг миқдори эмас, балки халқаро ташкилотларнинг бизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларни тан олиши аҳамиятлироқдир. Ушбу шартномалар Ўзбекистон Ҳукумати иқтисодий сиёсатининг тўғрилигини яна бир карра исботлайдиган ва бизнинг молиявий барқарорлигимизни ишбилармонлар дунёсига очиқ кўрсатадиган ҳужжатлардир.

— Сўмнинг эркин айирбошланишига эришиш истиқболи бўйича фикрингизни ҳам билмоқчийдик.

— Миллий валютамиз муомалага киритилган кундан бошлаб республика Ҳукумати ва Марказий банкнинг бу соҳадаги бош мақсади сўмнинг ички айирбошланишини таъминлаш, деб белгиланди.

Бизнинг изланишларимиз шуни кўрсатдики, фақат мавжуд олтин-валюта захиралари ҳамда халқаро ташкилотларнинг кредитларига таяниб, сўмнинг ички айирбошланишига ва иқтисодий ўсишига эришиш амримаҳолдир. Шунинг учун биз импорт ўрнини босувчи тармоқларни қўлладик ва шу тариқа эркин айирбошлашдан валютага бўлган катта талабни камайтирдик. Акс ҳолда, Марказий банкнинг валюта захиралари нефть, газ ва доннинг зарур миқдорда импорт қилинишини кўтара олмасди.

Сўмнинг эркин айирбошланиши масаласига Марказий банк нуқтаи назаридан қараганимизда, қатъий пул-кредит сиёсати юргизиб, эмиссияни қисқартириш ва инфляцияни пасайтириш ва шу асосда сўмнинг валюта курси барқарорлигини таъминлаш энг долзарб вазифадир. Шуни очиқ айтишимиз керакки, қатъий пул-кредит сиёсати юргизиш ҳозирги даврда маълум қийинчиликларни келтириб чиқармоқда. Бироқ инфляция билан боғлиқ салбий жараёнларнинг оқибатлари ундан бир неча баробар оғирроқдир. Инфляция даражаси юқори ҳамда ўзгарувчан шароитда сўмнинг валюта курси беқарор бўлади, келажакни молиявий режалаштириш қийинлашади, инвестициялар ҳажми камаяди, оборот маблағлар қадрсизланади, иқтисодиётда олди-сотди операциялари кенг тус олади ва кредит ставкалари кўтарилади. Юқори фоиз ставкаси шароитида эса ишлаб чиқариш лойиҳаларининг ўзини оқлаши қийинлашади.

— Бозор иқтисодиёти шароитида ҳисоб-китобларнинг тез ўтиши, янги-янги тўлов шаклларини жорий этиш ва компьютерлаштиришнинг аҳамияти жуда катта. Шундай эмасми?

— Миллий валютамиз — сўмнинг муомалага киритилиши биланоқ, собиқ Иттифоқ давлатлари тажрибасини атрофлича ўрганиб чиқиб, улар томонидан йўл қўйилган хато ва камчиликларни такрорламаслик ва пулимиз қадрини сақлаш мақсадида ҳисоб-китоб шакллари такомиллаштирилди, тўлов талабномалари товар-моддий бойликлар учун бекор қилинди, банк векселлари жорий этилди, чек билан ҳисоб-китоблар кенгайтирилди ва банк тизимида электрон тўловлар тизимини жорий қилиш юзасидан катта тадбирлар амалга оширили.

Ўзбекистон банк тизимида электрон тўловларининг жорий қилиниши ҳисоб-китоблар ўтишини тезлаштирди. Ҳозирги кунда, республика банклари ўртасида тўловларнинг ўтиши ўртача 5-8 кунни ташкил қилаётган бир пайтда электрон тўловлар тизимига қўшилган банк бўлимларида бу кўрсаткич ўртача 2-3 кунни ташкил этмоқда. Мамлакатимизда эса бугун тижорат банкларининг 560 та бўлими бўлиб, уларнинг 340 таси электрон тўлов тизимига қўшилган.

Республика Марказий банки тўловлар ўтишини тезлаштиришда жаҳон банклари кўрсаткичларига эришиш мақсадида шу йилнинг 1 октябригача тизимнинг асосий қисмини электрон тўлов тизимига қўшиш ва йил охиригача эса барча банк бўлимларида бунга тўлиқ муваффақ бўлиш учун барча чораларни кўрмоқда. Бунинг учун ҳамма имкониятларимиз мавжуд. Хусусан, банк инфраструктурасини ривожлантириш ва унинг иқтисодий самарадорлигини ошириш ниятида банкларнинг барча солиқлардан озод қилинишини айтиб ўтиш мумкин. Банклар ихтиёрида қоладиган бу маблағлар банк тизимини автоматлаштириш ва компьютерлаштириш тадбирларига сарфланмоқда.

1995 йилда олдимизда турган асосий вазифалардан яна бири — жаҳон стандартларига жавоб берадиган янги бухгалтерия ҳисоби режасига ўтишдир. 1994 йили Жаҳон банки ташаббуси билан дунёнинг йирик фирмалари ўртасида бухгалтерия ҳисоби, ҳисоботи ва аудиторлик хизматини такомиллаштириш бўйича танлов ўтказилганди. Биз унинг ғолиби — АҚШнинг «Артур-Андерсен» фирмаси билан шартнома имзоладик. Ушбу шартномага кўра, мазкур фирманинг ходимлари билан ҳамкорликда шу йилнинг 16 январидан бошлаб янги ҳисоб режасини жорий қилиш ва бухгалтерия ҳисоби, ҳисоботи ва аудиторлик хизматини жаҳон стандартлари даражасига кўтариш борасида иш олиб борилмоқда.

— Файзулла Мақсуджонович, маълумки, ривожланган банк тизими бозор иқтисодиётининг ажралмас қисмидир. Бу соҳада қилинган ва қилинмоғи керак бўлган ишлар хусусида нималар дея оласиз?

— Бу соҳадаги асосий вазифа — сўмнинг қадрини мустаҳкамлаб, республика банк тизимини ва мижозларга хизмат кўрсатиш даражасини халқаро андазаларга мослаштиришдир. Ана шу вазифани бажариш асносида ўтган йили тижорат банклари ўртасида рақобатни кучайтиришга, янги банклар ташкил этилишига кенг йўл очилди. Натижада «Мевасабзавотбанк», «Савдогарбанк», «Ғаллабанк», «Алоқабанк», «Трансбанк» ва бошқа банклар пайдо бўлди. Айни пайтда Ўзбекистонда 30 та банк ишлаб турибди, шулардан иккитаси «Ўзбек-турк» ва «Ўзбек-голланд» қўшма банкларидир.

Ўйлайманки, банкларнинг кўпайиши, айниқса, қўшма банклар тизимида рақобатни кучайтиради, янги-янги банк хизматлари турларини ҳаётга жорий этишга ва бу билан иқтисодиётнинг молиявий маблағларга бўлган эҳтиёжини қондиришга кўмаклашади.

Шу ўринда яна бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Биз сунъий равишда банклар сонини кўпайтириш йўлини танламадик. Ҳолбуки, биздаги банклар кўплаб филиалларга эга. Масалан, ҳатто янги очилган «Савдогарбанк», «Ғаллабанк» ва «Мевасабзавотбанк»нинг ҳар бир вилоятда, кўплаб шаҳар ва туманларда ўз бўлимлари мавжуд.

Миллий валютамизнинг бир йил муомалада бўлганлиги ҳақидаги фикрларимга якун ясаб, шуни айтишим мумкинки, сўмнинг қадр-қиммати кун сайин мустаҳкамланиб бормоқда, пулнинг қадрсизланиши эса ой сайин пасаймоқда ва йил охирига бориб, инфляциянинг ойлик даражаси икки фоизга тушишини режалаштирмоқдамиз. Миллий валютамиз — сўмни барқарор муомалада бўлиб, эркин айирбошланишига эришиш нафақат банкчилар ва молиячиларнинг, балки ҳаммамизнинг бурчимиздир. Шу боис муштарийларни ушбу қутлуғ кун билан табриклаб, миллий иқтисодиётимиз ривожи йўлидаги фаолиятларида каттадан-катта муваффақиятлар тилаб қоламан.

«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири
Раъно ТОЖИАЛИЕВА
суҳбатлашди.

• Ўзбекистон ва жаҳон

БОЖХОНА ХИЗМАТИ: ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

Ўзбекистон Республикасининг ички ва ташқи сиёсатда олиб бораётган тўғри йўли, сиёсий барқарорлик, иқтисодий ислоҳотларнинг муваффақият билан амалга оширилаётгани хорижий давлатлар доирасида мамлакатимиз обрўсининг ошишига сабаб бўлмоқда.

Яқинда Брюссел шаҳрида бўлиб ўтган Бутунжаҳон Божхона ташкилоти (ББТ) Кенгашининг сессиясида ушбу нуфузли ташкилотнинг фаолияти билан боғлиқ бўлган бир қатор муҳим масалалар кўриб чиқилди. Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси Бош божхона бошқармаси бошлиғи С. А. Олимбоев раҳбарлигидаги мамлакатимиз делегацияси ҳам иштирок этди. Мухбиримиз делегация раҳбари билан учрашиб, у кишига бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Собит Аҳмадович, аввало, мазкур ташкилот тўғрисида гапириб берсангиз?

— Жаҳонда божхона тизимини бирлаштириш, уни норасмий бошқаришга 1950 йилнинг 15 декабрида ташкил этилган Божхона Ҳамкорлиги Кенгашининг (БҲК) дастлабки мажлисида пойдевор қўйилган. Мажлисда конвенция имзоланиб, Кенгаш таъсис этилди. 1953 йилнинг 26 январида эса Кенгашнинг таъсис сессияси бўлиб ўтди. Ўттиз йилдан сўнг эса, 1983 йил 26 январь — Халқаро божхона ходимлари куни этиб белгиланди. Бугунги кунда 137 давлат ушбу Кенгашга аъзодир. Ўтган йилнинг июнь ойидан бошлаб Кенгашнинг номи норасмий тусда Бутунжаҳон Божхона ташкилоти (ББТ) деб атала бошлади.

— ББТнинг асосий вазифаси нималардан иборат?

— У божхона ташкилотларининг ҳамкорлиги соҳасидаги барча масалаларни ўрганади, божхона тизимига алоқадор бўлган техник аспект ва иқтисодий жиҳатлар, конвенция лойиҳасини ишлаб чиқади, конвенцияни изоҳлашда ва қўллаш бўйича пайдо бўлган баҳсли масалаларни ҳал этишда тавсияномалар тарқатади, божхона процедураси ва бошқа шу каби масалалар борасида ахборот етказиб беради.

Кенгаш қирқ йилдан ортиқроқ фаолияти давомида божхона қоидаларининг ҳуқуқий асоси бўлиб хизмат қиладиган, айни пайтда товар айирбошлашни жадаллаштиришда муҳим аҳамият касб этадиган 17 халқаро конвенция ва 50 дан ортиқ тавсияномаларни ишлаб чиқди. ББТнинг қароргоҳи Брюссел шаҳрида жойлашган бўлиб, у йилига бир марта, одатда июль ойида ўз сессиясини ўтказади. Унда ББТга аъзо давлатларнинг божхона маъмурияти раҳбарлари иштирок этади. ББТнинг асосий таркиби молиявий ва сиёсий қўмитадан иборат. Ташкилот ўз фаолиятини техник қўмиталар орқали олиб боради. Унинг раҳбариятини Секретариат ташкил этиб, Бош котиб 5 йил муддатга сайланади. Айни пайтда Ж. Шавер (АҚШ) Бош котиб вазифасида. Шунингдек, унинг қитъада минтақавий қўмиталари ҳам мавжуд.

— Мамлакатимиз ББТга қачон қабул қилинган?

— Бу қувончли воқеа 1992 йилда бўлиб ўтган ББТнинг сессиясида юз берди. Шундан буён мамлакатимиз ушбу халқаро ташкилотнинг тенг ҳуқуқли аъзосидир. Шуни айтиш керакки, МДҲ доирасида бундай шарафга барча мамлакатлар ҳам сазовор бўлгани йўқ.

Биз ББТга аъзо бўлгандан буён ушбу ташкилотдан турли хил масалаларда кўплаб методик маслаҳатлар ва ахборотлар олдик.

— ББТнинг охирги сессияси қандай ўтди?

— 18—21 июнь кунлари Брюсселда бўлиб ўтган Кенгаш сессиясида 137 давлатдан вакиллар иштирок этди. Ўзбекистон делегациясининг асосий вазифаларидан бири Сиёсий комиссияга янги аъзолар қабул қилинадиган сайловда қатнашиш эди. Чунки худди ана шу комиссия халқаро ташкилотнинг стратегияси ва сиёсатини белгилар, номзодлар орасида Ўзбекистон Республикаси ҳам бор эди.

Қувонч билан таъкидлаш жоизки, ташкилот раҳбарияти ҳам, ББТга аъзо кўплаб мамлакат делегациялари — Европа давлатлари, АҚШ ва бошқалар Ўзбекистонни ББТнинг Сиёсий комиссияси таркибига киритишни қўллаб-қувватладилар. Шундай қилиб, Ўзбекистон ББТ обрўли органининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлди. Шу билан бирга, ушбу ташкилот билан турли йўналишларда янада қалинроқ алоқа боғлаш ва ҳамкорлик қилиш имконияти туғилди.

— ББТ комиссияси билан ҳамкорлик хусусида гап очдингиз. Шу ўринда бизни наркотик контрабанда билан кураш масаласи ҳам қизиқтиради.

— Наркобизнесга қарши курашни кучайтириш масаласи ББТни ҳам ташвишлантирмоқда. Афсуски, кейинги пайтларда Ўзбекистон ҳудудидан тез-тез наркотик моддаларни ноқонуний олиб ўтиш жойи сифатида фойдаланилмоқда. Бу йўналиш Жанубий-Шарқий Осиё давлатларидан бошланиб, Европага ва сўнгра АҚШгача давом этган. Бизнинг давлатимиз республикамиз орқали ўтаётган наркотик, қурол, ўқдори ва портловчи ашёларни тўхтатиш учун барча имкониятларни ишга солмоқда. Бунда замонавий усуллар қўлланилмоқда. Ушбу ишга хизмат қиладиган Марказ қурилишини бошлаб юбордик. Унинг биринчи босқичи шу йилнинг ноябрида тугалланади. Бу объект БМТнинг дастурига ҳам киритилган. Наркобизнесга қарши курашда биз Германия, АҚШ, Буюк Британия, Франция ва бошқа давлатлардаги касбдошларимиз билан ҳамкорликка катта умид боғлаяпмиз.

— Республика божхона хизмати ходимларининг мутахассислик даражасини ошириш йўлида қандай ишлар амалга оширилмоқда? Ғарб мутахассислари уларга бу борада кўмаклашаяптими?

— Миллий божхона хизмати ходимлари касб маҳоратининг ошишида хорижий мутахассислар иштирокида ўтказилаётган семинарларнинг аҳамияти катта бўлаётир. Ана шу мақсадда ўқув маркази имкониятларидан тўлалигича фойдаланилмоқда. Таъкидлаш керакки, фақатгина ўтган йилда Европа ҳамжамияти билан биргаликда, хорижий божхона хизмати экспертлари иштирокида 14 та семинар ўтказилди. Бу тадбирларни амалга оширишда беғараз ёрдам кўрсатгани учун Дания, Германия, Франция, Испания божхона мутахассисларидан миннатдормиз. Бундай алоқалар бундан кейин ҳам ривожланиши, шубҳасиз.

Суҳбатни «Халқ сўзи» ва
«Народное слово»
газеталари мухбири
А. ТОШКЕНБОЕВ
олиб борди.

Бу йил Ғиждувон тумани пахтакорлари 9 минг гектар майдонга «Бухоро-6» нави уруғини қадашган. Агротехник тадбирлар вақтида ўтказилаётганлиги боис ғўзалар баравж ўсаяпти.

СУРАТДА: С. Айний номли жамоа хўжалиги бригадири Т. Ғайбуллаев ва сувчи Ж. Хўжамуродов пайкалда.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат.

• Хабарлар

ШАҲАРНИНГ ЎЗ БИРЖАСИ БЎЛАДИ

Самарқанд шаҳар ҳокимияти «Самарқандулгуржибиржасавдо» ҳиссадорлик жамияти билан ҳамкорликда шаҳарда мунтазам фаолият кўрсатувчи товар-хомашё биржасини очди.

Унинг ишида Самарқанддаги барча корхоналар, савдо ташкилотлари иштирок этишади. Ушбу биржа дастурига биноан брокерлар ҳар ҳафтада бир марта шаҳардаги катта ва кичик корхоналар, ташкилотларда, хусусий фирмаларда тайёрланган маҳсулотлар кўргазмасини уюштирадилар.

Бир неча кун муқаддам шаҳар биржасининг биринчи кўргазма-савдоси бўлиб ўтди. Унда нафақат республикамизнинг вилоятларидан, балки қўшни давлатлардан келган вакиллар ҳам қатнашдилар.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДАРОМАД ЎСДИ

Сирдарё туманидаги «Малик» ширкатлар уюшмасида Исроилнинг «Эйнав» фирмаси билан ҳамкорликда сут заводи ишга туширилди. Илгари сутнинг ҳар тоннаси хомашё сифатида 4 минг сўм даромад келтирган бўлса, эндиликда ундан турли хил маҳсулот тайёрланаёттани боис бу кўрсаткич 23 минг сўмга етди.

О. СУЛТОНОВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

• Таҳририятга мактуб

ТАШАККУР

Журналист яхши мақоласи чиқса, эфирга кетган материали ижобий баҳо олса, ношир ва матбаачи элга манзур китоб чоп этса — ўша кун уларга катта қувонч. Лекин 27 июнь куни нишонланган касб-ҳунар байрамида куй ва қўшиқлар, табрик эшитиш ҳаммамиз учун айни муддао бўлди.

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни шарафига Тошкентдаги «Халқлар дўстлиги» саройида катта дастурда концерт берилди. Эл севган артистлар Теша Мўминов, Насиба Абдуллаева, Ғуломжон Ёқубов, Нуриддин Ҳайдаров, Матлуба Дадабоева, Азим Муллахонов, Гулбаҳор Эрқулова, Абдулҳай Каримов, Равшан Комилов, «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли, «Туркистон» гуруҳи санъаткорларининг дилрабо қўшиқлари ва шўх рақслари томошабинларга ғоят манзур бўлди. «Халқлар дўстлиги» саройи маъмурияти (М. Назаров, Н. Валиев, Ф. Сафоев) концертни уюштиришда амалий ёрдам кўрсатдилар.

Байрамимизни ўтказишда беминнат хизмат қилган барча кишиларга, ташкилотларга миннатдорчилик билдирамиз.

Зиёд ЕСЕНБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Матбуотни қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқарувининг раиси.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

ИККИНЧИ БОСҚИЧ БОШЛАНДИ

Грозныйдан Россия Федерацияси делегацияси билан Ж. Дудаев тарафдорлари ўртасидаги музокараларнинг иккинчи босқичи бошланди.

Музокаралар шаҳардаги Европа Ҳамкорлик ва хавфсизлик ташкилотининг Чеченистон пойтахтидаги миссияси биносида ўтказилмоқда. Унда Чеченистонда сайлов ўтказишга тайёргарлик, миллий коалицион кенгаш тузиш каби сиёсий масалалар муҳокама этилади. Россия федерал қўшинлари қўмондонлиги матбуот хизмати бошлиғи, полковник А. Витальевнинг билдиришича, музокараларнинг иккинчи давраси бошланиши арафасида Дудаев тарафдорлари Россия ҳарбий қисмларини ўққа тутган.

ЕТТИТА ҲУЖЖАТ ИМЗОЛАНДИ

Хитой Давлат Кенгаши Раиси Ли Пэннинг Москвага ташрифи ниҳоясига етди.

Хитой Ташқи ишлар вазирлигининг вакили Шэн Гофаннинг таъкидлашича, ташриф муваффақият билан тугаган. Хитой ҳукумати раҳбари ташриф давомида Президент Борис Ельцин, Бош вазир Виктор Черномирдин билан учрашди. Музокаралар чоғида икки давлат ўртасида ҳамкорликнинг турли соҳаларига оид еттита ҳужжат имзоланди.

ЕВРОПА... ЎН ЙИЛДАН КЕЙИН

Франциянинг Канн шаҳрида Европа Иттифоқига аъзо бўлган 15 давлат раҳбарлари ҳамда Шарқий Европа, Болтиқбўйи ва Ўртаер денгизи ҳавзасида жойлашган 11 давлат бошлиқлари иштирокидаги Европа Кенгаши сессияси ниҳоясига етди.

Унга раислик қилган Франция Президенти Жак Ширак журналистлар билан суҳбатда, сессияда давлатларнинг ягона Европа оиласини барпо этиш истаги ҳукмрон бўлди, Европа ўн йилдан кейин бирлашади, деди.

МУЗОКАРАДАН УМИД КАТТА

Вашингтонда АҚШ воситачилигида Исроил билан Сурия ҳарбий қўшинларининг бош штаби бошлиқлари ўртасида музокаралар бошланди.

АҚШ расмий вакилининг айтишича, музокараларда иштирок этаётган АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер Исроил ва Сурия ўртасида ўтаётган тинчлик музокараларига катта умид боғламоқда.

ЖИНОЯТЧИЛАР ҚОЧИБ ҚОЛИШДИ

Германия полицияси Берлиндаги босқинчилар эгаллаб олган «Коммерцбанк» бўлими биносига тўсатдан ҳужум қилиб, гаровга олинган банк ходимлари ва мижозларининг барчасини озод этди.

Шу мавзудаги маълумотларга қараганда, 18 соат мобайнида гаровда ушлаб турилганларнинг барчаси соғ-омон қутқарилган. Бироқ кўп миқдорда пул, автомобиль ва вертолёт талаб қилган жиноятчиларни ҳибсга олишнинг иложи бўлмади. Айни пайтда уларни қидириш ишлари олиб борилмоқда.

КОНГРЕСС АЪЗОЛАРИНИНГ МАКТУБИ

АҚШ Конгресси аъзолари Президент Билл Клинтонга мактуб йўллади.

Мактубда улар Президентни Босния ва Герцеговинага қурол-яроғ сотишни тақиқлашни аста-секин бекор қилишга чақирган.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ФИКРИ

Шри Ланка ҳукумати қўшинлари «Тамоил илама» — «Озодлик йўлбарслари» қуролли тузилмалари билан уруш олиб боришга тайёр, деди, Президент Чандрика Кумаратунга.

«Тамил илама» жангарилари мамлакат бўйлаб ҳарбий ҳаракатларини бошлаб юборган тақдирда ҳам биз ғалаба қиламиз», — деди у.

МОДДИЙ ЁРДАМ КОМИССИЯ МУҲОКАМАСИДА

Алматида Германия федерал ҳукуматининг Қозоғистон немисларига 8 миллион немис маркаси миқдорида ёрдам кўрсатиши юзасидан тузилган Қозоғистон ва Германия ҳукуматлараро комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Германия ҳукумати вакили Вальтер Присницнинг таъкидлашича, мажлисда иккала томон ҳам Қозоғистонда яшаётган немисларнинг иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳаётини яхшилаш учун ҳаракат қилиши лозимлиги қайд этилган. Мажлис давомида Германиядан келаётган инсонпарварлик ёрдамидан бож солиқлари олмасликка келишилди.

ЯНГИ ҚЎШМА КОРХОНА

Тожикистонда дори-дармонлар ишлаб чиқарадиган йирик «Тожик-ажинтс фарма лимитед» Тожикистон-Ҳиндистон қўшма корхонаси ташкил этилди.

Шу мақсадда Ҳиндистон ҳукумати Тожикистонга 5 миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ ажратди. Қўшма корхона 28 турдаги дори-дармон ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Дастлабки маҳсулот шу йилнинг август ойи охирларидан бошлаб ишлаб чиқарилиши кўзда тутилмоқда.

ИНСОНПАРВАРЛИК КЎМАГИ

Германия фуқаролари Қирғизистондаги эҳтиёжманд оилаларга ёрдам қўлини чўзмоқда.

Куни кеча Германиядан 2 минг тонна ун ва 200 тонна кунгабоқар ёғи ортилган автомашиналар Қирғизистонга етиб келди. Мазкур озиқ-овқатларнинг барчаси Ўш ва Жалолобод вилоятларига мўлжалланган.

Кейинги икки йил ичида Германия жамоат ташкилотлари Қирғизистонга 3 миллион немис маркаси миқдорида дори-дармон, озиқ-овқат, кийим-кечак ва қурилиш материаллари тортиқ қилдилар.

Италиянинг «Интернейшнл бизнес critoнс» фирмасининг маҳсулоти бўлган ишончли, ҳар жиҳатдан қулай ва бежирим тикилган эркаклар пойафзалларини тавсия қиламиз.

Тошкент Марказий универмаги энг талабчан харидорларнинг ҳам эҳтиёжини қондириш имкониятига эга. Бу ерда барча мавсумларга мос бўлган кўнглингиздаги пойафзални топишингиз мумкин. Турли хил ўлчамдаги ранго-ранг пойафзаллар чармининг ва таг чармининг пишиқлиги, чиройли безаклари ва ўзига хос жозибаси билан дидингизга мос тушади.

«Интернейшнл бизнес критонс» (Италия) фирмасининг маҳсулотларини харид қилиш учун Тошкент Марказий универмагига марҳамат!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ ВАЗИРЛИГИ РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1995 — 1996 ўқув йили учун ўғил-қизларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича малакали ишчи ходимларни тайёрлайди:

1. Ҳар хил турдаги кийимларни тикувчи (ўғил ва қиз)лар. Ўқиш муддати — 1, 2 йил.
2. Радио-телевизор аппаратларини таъмирловчи усталар. Ўқиш муддати — 2 йил.
3. Маиший уй-рўзғор электр асбобларини таъмирловчи усталар. Ўқиш муддати — 1 йил.
4. Соатларни таъмирловчи усталар. Ўқиш муддати — 1 йил.
5. Оёқ кийимларни тикувчи ва таъмирловчи усталар. Ўқиш муддати — 1 йил.
6. Тикув машиналарни таъмирловчи усталар. Ўқиш муддати — 1 йил.
7. Давлат, кичик корхона ва тижорат тизимида ишловчи бухгалтерлар. Ўқиш муддати — 1 йил.

Ўқиш муддати бир йиллик гуруҳларга 11-синфни битирганлар қабул қилинади. Ўқиш муддати икки йиллик гуруҳларга 9-синфни битирганлар қабул қилинади. Билим юртини тугатганларидан сўнг олган ихтисослари бўйича диплом оладилар. Ўқишга қабул қилинганлар стипендия билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 фоизи тўланади. Билим юртида ётоқхона, ошхона ва спорт комплекси муҳайё.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:

1. Директор номига ариза.
2. Маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси.
3. Туғилганлик ҳақида гувоҳноманинг асл нусхаси
4. 086 формадаги тиббиёт маълумотномаси.
5. Ота-онасининг иш жойидан маълумотнома.
6. Турар-жойидан маълумотнома.
7. Ижтимоий таъминот бўлимларидан йўлланма.
8. Ногирон болалар учун тиббий меҳнат экспертизи ҳайъатининг тавсияномаси (ТМЭХ).
9. 3х4 см. ҳажмли 4 та фотосурат.
10. Папка ва бир дона конверт.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, 700113, Чилонзор тумани, Лутфий кўчаси, 47-уй.

МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 78-82-72; 78-82-70 (бухгалтерия); 78-80-80.

ТРАНСПОРТ: 4, 9-трамвайлар, 2, 13, 33, 70-автобусларнинг "Кўрлар жамияти" бекати.

ХУЖЖАТЛАР 15 МАЙДАН БОШЛАБ ХАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 16.00 ГАЧА КАБУЛ КИЛИНАДИ.

Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси Санаторий-курортлар бирлашмасининг йўлланмаларни тарқатиш бошқармаси Сизни Ўзбекистоннинг санаторий-курорт муассасаларида таътилингизни ўтказишга таклиф этади.

Сиз ўз саломатлигингизни тиклаб, яхши дам олишингиз мумкин. Йўлланмалар учун тўлов шакли исталганча.

Маълумотлар учун телефонлар:
56-78-15, 56-85-68, 56-73-56.

Манзилимиз:
Тошкент ш., Правда Востока кўчаси, 24-уй.

"ЎЗБЕКИСТОН ҲАВО ЙЎЛЛАРИ" МИЛЛИЙ АВИАКОМПАНИЯСИ ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

1. Ульяновск фуқаро авиацияси олий билим юртига "Ҳаво транспортидан парвозда фойдаланиш" мутахассислиги бўйича, малакали "муҳандис—ҳаво кемаси учувчиси".

2. Украина Давлат учувчилар академиясига (Кировоград шаҳри) "Ҳаво кемалари навигацияси мутахассислиги бўйича, малакали "муҳандис—штурман".

Ўқиш муддати 4 йил 10 ой.

Аризалар, ҳужжатлар ва тиббий кўрик қуйидаги манзилда қабул қилинади ва ўтказилади:

700167 Тошкент шаҳри, аэропорт, ўқув маркази, қабул комиссияси.

Тел.: 54-24-22.

«ЎЗКООПТАШҚИСАВДО»

Тошкент экспорт-импорт базасидан пул ўтказиш йўли билан хорижий мамлакатлардан келтирилган қуйидаги молларни

СОТАДИ:

❶ ***Қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун:***
- *Қора мурч (думалоқ).*
- *Мускат ёнғоғи.*
- *Гвоздики (ширинлик тури).*
- *Агар-агар (ширинлик тури).*
- *Ванилин (ширинлик тури).*
- *Пектинг (ширинлик тури).*
- *Ароматли эффенция (ширинлик тури).*
- *Тухум кукуни.*

❶ ***Колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун:***
- *45 мм. ва 50 мм. ҳажмли колбаса қопламаси (белкозин оболочкаси).*
- *Колбаса аралашмаси.*

Маҳсулотлар улгуржи баҳода ва келишилган нархларда сотилади.

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳри, Жомий кўчаси, 5-уй.

Мурожаат учун телефонлар: 48-39-67, 48-64-55.

Ташкилот Тошкентдаги омборидан улгуржи харид таклиф қилади!

❶ ***60-75-100-150 Вт қувватга эга бўлган электр лампалар.***

❷ ***Айланаси (о) 25-32 см. сув ўлчагичлар.***

❸ ***Чет элда ишлаб чиқарилган халқ эҳтиёжи моллари.***

Телефонлар: 56-77-14, 56-35-51.

Ташкилот

✱ Чекланмаган миқдорда гафрокартон, гафрояшиклар ҳамда кенг ассортиментдаги халқ эҳтиёжи молларини сотиш имкониятига эга.

✱ Олинган мол учун олдиндан пул ўтказиш чек билан ёки аккредитив усулда амалга оширилиши мумкин.

Қўшимча маълумотларни Ангрен шаҳри, "Саноаткартонсавдо" ишлаб чиқариш бирлашмасининг 3-44-52, 2-24-20 телефонлари орқали олиш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР НОМИДАГИ АНДИЖОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

1995 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича аспирантурага

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Кимёвий бирикмалар	- (кундузги - 1 ўрин).
Биохимия	- (кундузги- 1 ўрин).
Миллий тиллар	- (кундузги-3 ўрин, сиртқи 1-ўрин).
Ватан тарихи	-(кундузги 2-ўрин).

Аспирантурага кирувчилар танлаган ихтисосликлари бўйича, фалсафа ва чет тилидан кириш имтиҳонларини топширадилар.

Конкурсга қатнашувчилар университет ректори номига ёзилган ариза, шахсий варақа, таржимаи ҳол, иш жойидан тавсиянома, чоп этилган ишларининг рўйхати ёки ихтисоси бўйича ёзилган реферат, диплом, синов ва меҳнат дафтарчаларидан кўчирма топширадилар.

Аризалар 1 июлдан 1 сентябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 20 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатларни қуйидаги манзилга жўнатишингизни сўраймиз:

710020, Андижон шаҳри, Университет кўчаси, 129.

Телефон: 5—08—31.

Ташкилот

пул ўтказиш йўли билан қуйидаги идора (канцелярия) молларини сотади:

Ёзув қоғози (А-4), скрепкалар, нусха кўчирувчи қоғоз, ёзув лентаси (13 мм), иш папкалари, скоросшивателлар, ёзув ручкалари, клей, қаламлар, идорага (канцелярия) оид китоблар, ён дафтарчалари, телефонлар, калькуляторлар ва бошқалар.

Манзил: М. Горький пр., 30, 317-хона.
6, 13, 22-трам. ва 1-авт. нинг "туман ИИБ" бекати.
(Мўлжал: "Оптика" маг. рўпарасида).

Тел: 67-92-23

"Чаглайян ЛТД К°"

Ўзбек-турк қўшма корхонаси

ёпиқ бинони (2500-3000 кв. м.) уч йил муддатга омборхона учун ижарага олади.

Мурожаат учун манзил:
Тошкент шаҳри, 700083, Буюк Турон кўчаси, 41, 306, 308, 310-хоналар.
Тел.: 33-92-65, 33-35-20.
Факс: 33-92-65.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ раҳбарияти ва шахсий таркиби Тошкент вилоят Бекобод шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция полковниги

Маҳамаджон МАҲКАМОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор қиладилар.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 3

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
18.40 Футбол шарҳи.
18.55 "Жараён".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Ўзбек киносининг 70 йиллигига. "Ўзбек киноси саҳифаларида".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Миллионлар минбари".
22.00 Театр учрашувлари. Ў. Умарбеков. Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқали драма театрининг "Фотима ва Зуҳра" спектакли ҳақида.
23.00 Эълонлар.
23.05 — 23.30 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. "Кўзмунчоқ".
19.00 "Таҳлил".
19.10 "Бу бўстон аро...".
19.45 "Спорт-тайм".
20.15 — 21.50 "Оқ бўрилар". Бадиий фильм.

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО" РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ, РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.10 "Тиғиз пайт".
18.35 "Куйини топинг". Телеўйин.
19.05 "Биз". В. Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 "Время".

*

20.40 "Репортёр".
20.55 "Давр дарёси".
21.00 "Асл ҳолича".
22.00 "Вести".
22.25 — 23.25 "Формула-1" классидаги автопойга бўйича жаҳон чемпионати. Франция Гран-приси. Маньи-Курдан кўрсатилади.

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 "Мультикарусель".
19.00 "Ёшлик" студияси. "Эзгулика интилиб".
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

*

"ОМАД" таништиради:

19.50 Эълонлар.
19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.45 "Салом, ёшлар!"
21.25 Жаҳон географияси.
22.15 Эълонлар.
22.20—24.00 Видео — "О".

СЕШАНБА, 4

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 "Ёз ҳикоялари". Бадиий фильм.
9.20 "Ёшлик" студияси. "Талабалик йилларим".
10.00 Немис тили.
10.30 "Абитуриент-95". Физика.
11.00 Болалар учун. "Бу дамлар ўхшар эртакка".
11.30 "Истеъдод-95". Ёш хонандаларнинг кўрик-танлови.
12.10 — 12.40 "Бола бошидан...".

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.20 Болалар учун. "Қўғирчоқлар — менинг дўстларим".
18.50 Янги куйлар ва қўшиқлар.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Шеърий дақиқалар".
20.05 "Гул кўп, чаман кўп".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Бевосита мулоқот.
22.15 "Наримон ёхуд киногa бахшида умр". Кинокўрсатув.
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.45 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

18.30 Табиат дунёси.
19.20 "Мультфейерверк".
19.50 Янгиликлар.
19.55 "Хусусийлаштириш: қадамбақадам".
20.15 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
21.05 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.30 Видеогид.
21.50 "Теле-ателье-шоу".
22.00 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
22.40 — 00.20 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО", РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.30 — 8.00 "Телетонг".

* * *

18.10 "Тиғиз пайт".
18.35 "Куйини топинг". Телеўйин.
19.05 "Мавзу".
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 "Время".
20.40 "Вақт кутиб турмайди". Бадиий фильм. 1-серия.

*

22.00 "Вести".
22.25 "Тафсилотлар".
22.35 Тунги телесериал. "Океан". Бадиий фильм (Италия, Испания, Англия). 1-серия. 1-қисм.
23.30 — 23.40 Криминал хабарлар экрани.

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10—18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 "Мультикарусель".
18.55 "Олам ва инсон".
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Дурдаршн" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.50 "Би-Би-Си" янгиликлари.
21.00 "Соккер-клуб".
21.45—21.55 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

ЧОРШАНБА, 5

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 Болалар учун фильм. "Кўксерик".
9.30 Алифбо сабоқлари.
10.00 "Ўсмир ва қонун".
10.30 "Абитуриент-95". Математика.
11.00 "Қўшиқ билан кўнгил покланур". Қорақалпоғистон телевидениесининг кўрсатуви.
11.35 — 13.35 "Биз танлаган йўл". Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.30 "Ёшлик" студияси. "Яхшиларга эргашиб".
19.10 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Улкан оқин". Абай таваллудининг 150 йиллигига.
22.05 Ўзбекистон халқ артисти Олмахон Ҳайитова куйлайди.
22.40 "Мирзо Ғолиб". Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси (Ҳиндистон). 4-қисм.
23.25 Эълонлар.
23.30 — 23.55 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 "Ҳайвонот оламида".
18.50 "Янги иқтисод".
19.20 "Саломат бўлинг!".
20.00 "Мусиқий меҳмонхона".
21.00 "Тошкент оқшомида".
22.00 — 23.40 "Кинематограф".

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО", РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.30 — 8.00 "Телетонг".

* * *

18.10 "Тиғиз пайт".
18.35 "Куйини топинг". Телеўйин.
19.05 1995 йил қўшиқлари.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 "Время".

*

20.40 "Рег-тайм".
21.00 "Губернаторлар клуби".
21.40 Криминал хабарлар экрани.
21.55 "Давр дарёси".
22.00 "Вести".
22.25 "Тафсилотлар".
22.35 — 23.20 Тунги телесериал. "Океан". Бадиий фильм. 1-серия. 2-қисм.

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 "Мультикарусель".
19.00 "Кашф этилаётган имкониятлар".
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

*

"ОМАД" таништиради:

19.50 Эълонлар.
19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.45—23.45 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".

ПАЙШАНБА, 6

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 "Ўғил бола гап". Бадиий фильм.
9.30 Инглиз тили.
10.00 "Ёшлик" студияси. "Оқар дарёлар".
10.50 "Абитуриент-95". Она тили ва адабиёт.
11.20 "Юнус Ражабий". Телефильм.
11.50 "Табиат шайдолари".
12.20 — 13.20 "Санъат маскани". М. Уйғур номидаги Санъат институтининг 50 йиллигига.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.20 "Хазинамиз таянчи".
18.55 "Тилга эътибор".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Чанг тароналари.
20.20 "Юзма-юз".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Олтин мерос". Собир Абдулла.
22.15 "Мирзо Ғолиб". Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси (Ҳиндистон). 5-қисм.
23.00 Эълонлар.
23.05 — 23.30 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

18.30 "Омад" тақвими.
18.35 "Кўнгил".
18.40 "Муҳаббатга ошно қалблар".
19.00 "Теле-ателье-шоу".
19.10 Янгиликлар.
19.15 Видео янгиликлари.
19.35 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.25 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 — 22.50 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО", РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.30 — 8.00 "Телетонг".

* * *

18.10 "Тиғиз пайт".
18.35 "Жаз оламида".
19.05 "Маҳбубалар". Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 "Время".

*

20.40 "Давр дарёси".
20.50 РТР таништиради: "Елена Великая".
22.00 "Вести".
22.25 "Тафсилотлар".
22.30 — 23.10 Бутунроссия қизиқчилар фестивали.

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10—18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 "Мультикарусель".
18.55 "Ишбилармон".
19.15 Телефильм.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Дўстларимиз сайёраси".
20.20 "Дурдаршн" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.20—22.05 "Юксалиш".

ЖУМА, 7

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 "Азизам, меҳрибоним онам..." Бадиий фильм.
9.25 Немис тили.
9.55 "Ёшлик" студияси. "Фахрийлар — фахримиз".
10.45 "Қирқ ҳунар ҳам оз".
11.15 А. Ёқубов. "Ҳукм". Телеспектакль.
12.05 Дутор ва танбур тароналари.
12.35 "Ҳуқуқингизни биласизми?".
13.05 — 13.35 "Болалар меҳмонхонаси".

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.20 Болалар учун. "Қувноқлар даврасида".
18.50 "Маърифат бешиги".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Меҳнат аҳли". Акмал Пўлат лирикаси.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Ёшлик" студияси. "Гап йўқ".
22.30 "Мирзо Ғолиб". Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси (Ҳиндистон). 6-қисм.
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.45 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 "Ўтмишсиз келажак йўқ".
19.00 "5+1". Ўсмирлар учун кўрсатув.
19.30 "Билиб қўйган яхши".
19.55 Каратэ-до бўйича Тошкент шаҳар чемпионати.
20.15 "Бизнес-академия".
20.40 Жаҳон киносининг 100 йиллигига. "Чет эл киноси юлдузлари".
21.20 — 22.00 "Цирк майдонида".

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО", РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.30 — 8.00 "Телетонг".

* * *

18.10 "Ёввойи дала".
18.30 "Инсон ва қонун".
19.00 "Мўъжизалар майдони".
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 "Время".

*

20.40 "Жентльмен-шоу".
21.00 "Давр дарёси".
21.05 "К-2" таништиради: "Сюжет".
22.00 "Вести".
22.25 "Тафсилотлар".
22.40 — 00.10 Киномарафон. "Биз ва бизнинг тоғларимиз". Бадиий фильм.

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 "Мультикарусель".
18.55 Телефильм.
19.05 "Ёшлик" студияси. "Янгроқ созим".
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

*

"ОМАД" таништиради:

19.50 Эълонлар.
19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.45 Дэвид Копперфильд. "Афсунгарлик билан 15 йил".
21.20 "Панорама".
21.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
22.10 "Даракчи".
22.20 Эълонлар.
22.25 — 00.05 Видео — "О".

ШАНБА, 8

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 "Чукотка бошлиғи". Бадиий фильм.
9.30 "Оламни асранг!".
10.00 "Театр ва болалар". Мунозарали кўрсатув.
10.40 "Чорраҳа".
11.10 "Нигоҳ".
11.55 "Ҳужжатли фильм экрани".
12.35 "Қувноқ стартлар".
13.35 — 14.15 "Дил номалари". Мусиқий кўрсатув.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. "Бир сиқим тупроқ".
18.35 Спорт хабарномаси.
18.50 Хонанда Абдулҳай Каримов куйлайди.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Санъат олами".
20.30 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда".
22.05 "Ватанни севмоқ иймондандур".
23.05 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
23.15 Эълонлар.
23.20 "Тунги ёгду". Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

9.00 Табиат дунёси.
9.50 "Мультфейерверк".
10.20 Янгиликлар.
10.25 "Хусусийлаштириш: қадамбақадам".
10.45 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.35 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.00 Видеогид.
12.20 "Теле-ателье-шоу".
12.30 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
13.10 "Кинонигоҳ".
14.50—18.30 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".

"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. "Табассум".
19.10 "Оқ соя".
19.40 "Саломатлик — туман бойлик".
20.25—22.15 "Кинематограф".

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО", РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.15 Э.Молинаронинг "Менинг Бенжамен тоғам" кинокомедияси (Франция).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 "Время".
20.45 "Вақт кутиб турмайди". Бадиий фильм. 2-серия

*

22.00 "Вести".
22.25 "Жипси Кингс Москвада".
23.20 "Давр дарёси".
23.25 — 00.25 "Петербург мавсумлари".

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 "Дўстлик сарҳад билмайди".
10.30 — 11.00 "Ёшлик" студияси. "Аскар мактублари".

* * *

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 "Мультикарусель".
18.55 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
19.20 Телефильм.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Рангинкамон" (тожик тилида).
20.30 "Би-Би-Си" янгиликлари.
20.40 "Ўзбекистон — умумий уйимиз".
21.10 "Кўнгил кўприклари".
21.50 "Деҳқон даладан қайтди".
22.50 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.
23.00—23.20 "Бу ажиб дунё".

ЯКШАНБА, 9

ЎзТВ I

6.00—8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 "Камалак". Болалар учун кинодастур.
9.30 "Шоҳруҳ" клуби.
10.00 "Ватанимга хизмат қиламан".
11.00 "Ўзбектелефильм" кўрсатади. "Тошкент".
11.30 "Болалигим—пошшолигим". Видеоканал.
13.30—14.30 "Қишлоқ ҳаёти".

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Қўшиғим, жон қўшиғим".
18.40 "Оламга саёҳат". Кинокўрсатув.
19.05 "Ойнаи жаҳонда...".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ҳафтанома" (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 "Якшанба оқшомида".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳафтанома".
21.30 Эълонлар.
21.35 "Мозийга бир назар".
22.05 "Тимсол" видеоканали.
23.35 Эълонлар.
23.40—00.10 "Ҳафтанома".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

10.00 "Омад" тақвими.
10.05 "Кўнгил".
10.10 "Муҳаббатга ошно қалблар".
10.30 "Теле-ателье-шоу".
10.40 Янгиликлар.
10.45 Видео янгиликлари.
11.05 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.55 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.40—14.20 "Кинонигоҳ".

* * *

17.00 "Совға".
17.30 Жаҳон географияси.
18.20 Эълонлар.
18.25 Видео —"0".
20.05 Эълонлар.
20.10 "Курьер".
20.30 "...яна об-ҳаво ҳақида".
20.40 "Постфактум".
20.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 "Авто-клуб".
21.30 "Машҳур кишилар клуби". М. Матье.
22.10 Эълонлар.
22.15 "Даракчи".
22.25 Эълонлар.
22.30—00.10 Видео —"0".

ЎзТВ III

"ОСТАНКИНО", РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 "Юзма-юз". Кўрсатувни А. Любимов олиб боради.
18.30 "Санамлар, санамлар...". Хулио Иглесиас.
19.25 Пьер Ришар "Альфредининг бахтсизлиги" кинокомедиясида (Франция).
21.00 "Якшанба".
21.50 "Автолаҳза".
22.00 "Вести".
22.25 "Давр дарёси".
22.30 — 23.30 Волейбол. Жаҳон лигаси. Италия — Россия. Бразилиядан кўрсатилади.

ЎзТВ IV

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

9.00 Аэробика.
9.15 "Жонли сайёра".
9.35 "Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!" Мультфильм.
10.15 "Коллекция".
10.35 "Менинг кўчам".
10.50 Эртакларнинг сеҳрли олами.
12.35—12.45 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
18.45 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
19.10 "Подиум".
19.30 "Ҳафтанома" (рус тилида).
20.00 "Ташрифлар ва таклифлар".
20.30 "Ҳамкорлик—тараққиёт нишонаси". Туркия.
21.05 "Дурдаршн" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.05 "Ёшлик" студияси. "Гул ва ..."
22.35 "Би-Би-Си" янгиликлари.
22.45 "Бу ажиб дунё".
23.05—23.15 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

Бир пиёла чой устида

— **Олимжон ака, суҳбатимизни анъанавий савол билан бошласак. Қўшиқчилик оламига қандай кириб келгансиз? Устозларингиз ҳақида ҳам икки оғиз гапириб берсангиз.**

— Ҳамма санъаткорлар қатори қўшиқчиликка ҳавас менда ҳам болаликдан уйғонди. Бу муҳаббат санъатсевар халқимиз руҳидан, она-тупроқ завқидан қалбимга кўчган бўлса, ажабмас. Мактабни тугатиб, Тошкентдаги маданий-оқартув техникумига ўқишга келдим. Бу ерда мусиқа сирларини ўргангач, Маданият институтига кириб ўқидим. Кейинчалик тақдир мени буюк санъаткорлар билан учраштирди. Устозим Фахриддин ака Умаров менинг истеъдодимга сайқал бериб, қўшиқчи бўлишимга кўмаклашди. Бунинг устига халқимизнинг буюк ва бой мусиқий мероси ҳам санъаткор сифатида ўз йўлимни топишимда катта хизмат қилган. Халқимиз вояга етказган санъаткорларнинг ижодлари ва ижро услублари бошқа санъаткорлар қатори менга ҳам бебаҳо устозлик йўли бўлди. Мен доимо уларга эргашиб, улардан илҳомланиб, ижод қиламан. Мана саҳнага чиққанимга ҳам ўттиз йилдан ошди. Шу даврда ўнлаб қўшиқлар ижро этдим, ўз мухлисларимни топдим. Аввалига «Гўзал» ансамблида ишладим. Ҳозир бу гуруҳ тарқаб кетган. Ўн беш йилдирки, ўзбек давлат филармониясида гуруҳ раҳбариман.

— **Қўшиқчилик санъатининг бугунги аҳволи ҳақида фикрларингиз қандай?**

— Мураккаб савол. Бу катта уммон ҳақида фикр юритиш қийин. Мен қўшиқчи сифатида эмас, оддий бир тингловчи сифатида ўз фикрларимни баён этсам. Мустақиллик туфайли бошқа соҳалардаги каби қўшиқчиликда ҳам қувончли воқеалар юз берди. Классик қўшиқчилигимиздаги моҳият ва мазмун асл ҳолига қайтганлигини таъкидламоқчиман.

Сўнгги йилларда ўзбек қўшиқчилиги санъати ҳам мустақиллигимизни мустаҳкамлашдек эзгу мақсадга баҳоли қудрат хизмат қилаяпти. Ўз ижро услубига эга, санъаткор деган улуғ номга сазовор бўлган қўшиқчиларимиз ҳам оз эмас. Улар ўзига хос такрорланмас қиёфа, ўз бадиий бисотига эга хонандалардир. Аммо ҳалиям савияси паст, матни ўзбекча бўлса-да, мусиқасида ҳинд, араб, озарбайжон оҳангларини ўзига сингдирган қўшиқларни учратиш, баъзиларида тақлидни яққол сезиш мумкин. Бу хилдаги қўшиқлар ёшларни енгил-елпи ҳаётга ўргатаётир. Қўшиқчи шоирларимиз, бастакорларимиз ҳам кейинги пайтларда давр талабига жавоб берадиган қўшиқларни кам яратишяпти. Қўшиқбоп, жанрига кўра ранг-баранг матнларнинг камлиги қўшиқчилигимиз тараққиётига ғов бўляпти.

Бунинг устига бугунги кунда санъатга кириб келаётган ёшлар ва уларнинг мухлислари халқимиздан мерос бўлган дил ўртар қўшиқларимиз қолиб, Оврупага тақлид қилишяпти. Тўғри, чинакам истеъдодли ёшлар ҳам кўп. Лекин ўзимизнинг миллий мусиқа асбобларини бир четга суриб қўйиб, на миллат руҳига яқин оҳанги, на авжи бор электрон компьютер чолғу асбобларига меҳр қўйганлар кўпчилик. Улар янгилик яратаман, деб ўзимизнинг миллий мусиқамизга соя солиб қўйишяпти. Очиғини айтиш керак, Шарқнинг ҳам, Ғарбнинг ҳам ўз мусиқа санъати бор. Уларни аралаштириб юбориш ярамайди.

Менга Маъмуржон Узоқов, Комилжон акалар билан юз кўришиш насиб этган. Улар тўй-ҳашамларда, беш юз, минг кишилик давраларда микрофонсиз, техника ёрдамисиз битта тор ва битта доира ёрдамида дилни ўртаб қўшиқ айтардилар. Овозлари ҳаммага эшитиларди. Уларни тинглаганлар сел бўлиб кетарди. Уларни эслаб, ёшларга, уларни эшитинглар, тегишли хулоса чиқаринглар, дегим келади. Улар ҳақиқий санъаткор эдилар.

— **Қўшиқларингизга матнни ўзингиз танлайсизми? Қайси шоирлар билан кўпроқ ижодий ҳамкорсиз?**

— Замондош шоирларимизнинг, ёшларнинг ижодини катта қизиқиш билан мунтазам кузатиб бораман. Уларнинг халқимиз дидига мос шеърларини ўзим танлаб оламан. Севимли шоирларимиз Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Нормурод Нарзуллаев, Эътибор Охуноваларнинг шеърларини кўпроқ куйлайман. Ёшларнинг шеърларига ҳам куй басталаб, қўшиқ яратаяпман. Келажакда ҳам улар билан ҳамкорликни давом эттириб, кўпроқ ёшлар ижодига мурожаат қилмоқчиман.

• *Юзма-юз*

ҲАР БИР ҚЎШИҚДА ХАЛҚ РУҲИ ЯШАЙДИ

— ДЕЙДИ ЎЗБЕКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ ОЛИМЖОН ОРИФЖОНОВ

— **Кўпроқ қайси санъаткорларнинг қўшиқларини тинглайсиз?**

— Ўзим лирик хонанда бўлсам-да, классик мусиқа оламига шайдоман. Устоз санъаткор Ориф ҳожи Алимахсумов, Фаттоҳхон Мамадалиев, Фахриддин Умаровларнинг қўшиқлари менга олам-олам завқ бағишлайди, илҳом беради.

— **Ҳаётни қўшиқсиз тасаввур қила оласизми?**

— Йўқ. Одамзот барибир уни кашф қилган бўларди. Чунки қўшиқ ҳам тил каби муҳим алоқа воситаси. Дилларнинг сирлашувидир.

— **Яқинда Қозоғистонда ўтган Ўзбекистон кунлари тантаналарида қатнашиб қайтдингиз. Сафар таассуротлари билан ўртоқлашсангиз.**

— Биласизми, мен санъаткор бўлиб саҳнага чиққанимдан буён ўттиздан ортиқ чет мамлакатларда гастролларда бўлганман. Улар бир умрга эсда қоладиган таассуротларга бой бўлган. Лекин Қозоғистонга сафаримиз ўзига хос, қизиқарли ўтди. Биз Толдиқўрғон вилоятида бўлдик. Ишонасизми, қозоқ халқи орасида қўшиқ айтмайдигани йўқ экан. Ҳаммаси бир-биридан ўткир санъаткор. Мен уларни кашф этдим. Қозоқ қўшиқчиларидан кўплаб дўстлар орттирдим. Бу тадбир халқларимизни янада яқинлаштирди.

— **Инсон борки, ўзининг орзу-умидлари билан яшайди...**

— Нима демоқчи эканингизни тушундим. Ҳозир янги қўшиқлар устида иш олиб бораяпман. Шу қўшиқлардан гулдаста тузиб, бир гуруҳ санъаткорлар билан вилоятларга гастролга чиқмоқчиман. Яқинда Сирдарё вилоятига борамиз. Қишлоқлардаги санъат ихлосмандлари билан учрашмоқчиман. Истиқлол туфайли санъат оламига кенг эшиклар очилди. Ҳозир айни изланадиган, ижод қиладиган пайт. Шу кунларда мамлакатимиз мустақиллигининг тўрт йиллигига бағишлаб «Ўзбекистон сен» қўшиғини тайёрлаяпман. Хуллас, режалар кўп.

— **Бир вақтлар санъаткорларнинг тўйларда хизмат қилишини қоралашарди...**

— Тўғри, ўша даврларда санъатимизни, қадриятларимизни жиловлаш учун қаттиқ ҳаракатлар бўлган. Лекин хаёллари пуч бўлиб чиқди. Тўй-ҳашамларимиз барибир санъаткорлар иштирокида ўтаверди. Биринчидан, санъаткор тўйга таъмагирлик билан бормайди. Тўй — ҳамма хурсандчилик учун йиғиладиган жой. Санъаткорсиз тўйда қувонч бўлмайди. Чунки қўшиқчилар киши руҳини кўтаради, завқ беради. Тўғри, баъзан тўрт-беш ҳаваскорларни тўй-ҳашамларда кўриб қоламан. Улар овоз кучайтиргич ўрнатиб, ўзларича даврага файз киритган бўладилар. Бировларнинг уч-тўрт қўшиғини ёдлаб олиб, ўзларини санъаткор санайдилар. Бу ҳаракатлари билан санъатни тирикчилик воситасига айлантириб олганликларини намоён этадилар. Мен тўйларда ҳақиқий санъаткорлар хизмат қилиши тарафдориман.

— **Оилангиз ҳақида гапириб берсангиз. Фарзандларингиз изингиздан боришини хоҳлармидингиз?**

— Оилам ҳақида гапирадиган бўлсам, Худога шукур, турмуш ўртоғим Мавлудахон билан тўрт фарзандни тарбиялаяпмиз. Неваралик ҳам бўлганмиз. Оиламиз ниҳоятда тотув, ҳаммамиз санъатни яхши кўрамиз. Лекин фарзандларим менинг изимдан боришмади. Улар бошқа соҳаларга қизиқишди. Бу Худонинг инояти.

«Халқ сўзи» мухбири Ойбек РАҲИМОВ суҳбатлашди.

СУРАТДА: Олимжон Орифжонов (чапдан иккинчи) санъаткорлар орасида.

«РЕКОРДЧИ»-ЛАР

«Оташнафас инсон» деган ибора баайни Буюк Британиянинг фуқароси Рег Моррис ҳақида айтилгандек. 1986 йилнинг 29 октябрида У Чейстаун шаҳрида оғзидан узунлиги 9,4 метрли оловни пуфлаб чиқарди. Орадан икки йилча ўтиб, 1988 йилнинг 25 июнида эса Моррис икки соат давомида 22888 дона машъалани оғзига суқиб ўчирди. Аёллар ўртасидаги худди шундай рекорд эса австралиялик Сипра Эллен Ллойдга тегишли. 1986 йил 26 июль куни у Порт Лонсдейл шаҳрида 8357 дона машъалани оғзига суқиб ўчира олган.

***

Кўп хотинлилик подшоҳларга хос «эркалик»лардан саналади. Аммо ўзларини мамлакат миқёсида бўлмаса-да, тор доирада, хусусан, оила даврасида подшоҳдек ҳис қилишга ишқибозлар истаганча топилади. Айниқса, бу борада АҚШнинг Калифорния штатидаги Блит шаҳрида яшовчи руҳоний Глинн Вулфга етадиганини топиш амримаҳол. 1908 йилнинг 25 июлида таваллуд топган бу отахон жами 27 марта уйланган. Ҳаётидаги илк никоҳни у 19 ёшида, яъни 1927 йилда ўқитган. Кенжа хотини — филиппинлик Дейзи Делгадо (1970 йилда туғилган)ни эса Вулф яқиндагина ўз никоҳига олди. Айтишларига қараганда, 27 никоҳдан у 41 та фарзанд кўрган. Аммо қайноналарининг сони 25 тадан ошмайди, чунки хотинларининг иккитасига у икки мартадан уйланган.

Аёллар ўртасида турмушга чиқиш бўйича рекордчи сифатида эса АҚШнинг Индиана штатидаги Андерсон шаҳрилик Линда Лу Эссекс тан олинади. У жами 21 марта турмушга чиққан. 1957 йилдан бошлаб ҳисоблаганда 15 нафар эркакни алмаштирган. Сўнгги эри Эссекс билан 1988 йилда ажралишди.

Дунёдаги энг кекса келин-куёв ҳам АҚШ фуқаролари — Телма Лукас ҳамда Гарри Стивенс ҳисобланади. Гарри Стивенс 84 яшар Лукас хонимни ўз никоҳига олганида 103 ёшга қадам қўйган эди. Уларнинг тўйлари 1984 йил 3 декабрь куни Висконсин штатидаги «Каравилла» дея аталувчи қариялар уйида бўлиб ўтди.

САФАР ОЙИ — ХАТАР ОЙИ

Вариантлари: «Сафар ойи — сариқ тун». Ой йили ҳисоби бўйича иккинчи ой. Бу ой хусусида Абу Райҳон Беруний қуйидагиларни ёзган: «Сафарнинг «сафар» деб аталишига сабаб, шу ой касаллик кўпайиб уларнинг ранглари сарғайган.

Мусулмон халқлар, жумладан, ўзбекларнинг «ёмонлик келтирувчи ой» деб турли ирим-сирим қилганларининг боиси бир жиҳатдан ана шунда бўлса керак. «Ўзбеклар эътиқоди бўйича сафар ойида тўй қилмайдилар. Тўйни мумкин қадар бошқа ойларда, хусусан, муҳтарам ойида ўтказадилар. Ҳатто тўй учун баъзи нарсалар етмай қолса, етишмаган нарсани сафар ойида олмай, рабиулаввал ойида шу камчиликларни тўлдирадилар. Сафар ойининг тезроқ кетишини орзу қилиб, мана шу ойда бир итни тутиб, думига эски челак ёки латта боғлаб, унга ўт тутатиб, итни қўрқитадилар ва орқасидан калтак кўтариб, «ҳой-ҳой» дея сурон солишиб, итни қувлайдилар. Ит қўрқиб, қоча бошлайди, Мана шу воқеани «сафар қочди» дейдилар. Айтишларича, итлар ҳам гўё буни фаҳмлагандек, ўша куни ҳар тарафга қочиб кетишаркан. Кишилар анъанага кўра, гулхан ёқа бошлашлари ва идиш-товоқларни чала бошлашларининг ўзи ҳам итларнинг қочиб кетиши учун кифоя қиларкан. Халқимизда юқоридагидан ташқари «Сафар ойида берсанг, топар ойида оласан» деган мақол ҳам борки, бу билан: «Сафар (яъни, ёмонлик) ойида бировга бир нимани қарзга берсанг, кейин ундиролмайсан, у киши ўша нарсани топар (топган) ойидагина сенга қайтариб берса, эҳтимол», демоқчи бўлганлар.

ШАНБАДАН...... ЖУМАГАЧА

Бу йил Хоразм вилояти тажриба хўжаликларида Жанубий Кореядан келтирилган 3310 қути янги зотли ипак қурти боқилди. Хорижлик мутахассис Ли янги навнинг мутлақо бошқа муҳит ва шароитда ривожланишини кузатди, пиллакорларга амалий маслаҳатлар берди. Янги навнинг толаси ҳам узун — минг метрдан ортади. Ундан ғоят сифатли ипак олинади.

Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш вилоят бошқармаси ҳамда республика Кўчмас мулк биржаси Фарғона бўлими Бағдод туманида навбатдаги кимошди савдоси ўтказди. Савдога бошланғич баҳоси 107 минг сўм бўлган савдо дўконлари, транспорт воситалари ва бошқа иншоотлар қўйилди. Айниқса, тумандаги Чекмирзаобод қишлоғида жойлашган чорвачилик фермаси биносига қизиқиш катта бўлди. Бу иншоот 80 минг сўмга харид қилинди.

Термизда Ўзбекистон Товар-хомашё биржасининг Сурхондарё бўлими очилди. Биржа ишининг дастлабки куни вилоятдаги 67 ташкилот 158 миллион сўмлик маҳсулотни савдо-кўргазмасига қўйди. Республикамизнинг бошқа вилоятларида ишлаб чиқарилган буюмлар ҳам кўргазмадан ўрин олди. Нотариал идора, сертификация, банк, молия, солиқ ҳамда суғурта ташкилотлари, хўжалик суди вакиллари шу ернинг ўзида олди-сотди ҳужжатларини расмийлаштиришда кўмаклашмоқда.

Самарқандда Германия Федератив Республикасининг йирик жамоатчилик ташкилоти — Конрад Аденауэр жамғармаси ҳамда вилоят ва шаҳар ҳокимликлари ташаббуси билан «Ҳокимият маҳаллий органларида сиёсат» мавзуида семинар ўтказилди. Унда ҳокимликлар раҳбарлари, маҳалла қўмиталари оқсоқоллари иштирок этди.

Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов номли Қашқадарё вилоят мусиқали драма театри жамоаси шоир Анвар Обиджон қаламига мансуб «Қўнғироқли алдоқчи» эртак комедиясини саҳналаштирди. Асарни режиссёр Холмурод Сатторов саҳнага олиб чиқди. Асосий ролларни театрнинг иқтидорли ёшлари ижро этмоқда.

ҲАДИСЛАР

Гуноҳидан тавба қилувчи киши гуноҳсиз одам билан баробардир.

Сабр ва бардош Тангридан, шашқалоқлик эса шайтондандур.

Кишидаги энг ёмон хислат — ўта бахиллик ва ўта қўрқоқликдир.

АЛЬБЕР КАМЮ:

КАМБАҒАЛНИНГ ОЛИЙЖАНОБЛИГИ — ҚАЛБИ САХИЙЛИГИДИР

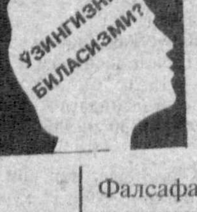

Қурбоннинг беъманилиги: ўзи кўрмайдиган нимадир учун ўлаётган инсон.

***

Ле Корбюзье: «Биласизми, санъаткорни фарқлайдиган нарса шуки, унинг ҳаётида ўзини инсондан кўра каттароқ ҳис этадиган лаҳзалар бўлади».

***

Мен душманларим бўлгани учун эмас, балки дўстларим борлиги учун бу дунёдан чекиндим. Улар менга, одатда бўладигандек, зарар етказганлари учун эмас, балки бўлган-турганимдан ҳам яхши деб ҳисоблаганлари учун шундай қилдим. Мен бу ёлғонга чидай олмадим.

***

Асримиз ҳақиқати: қақшатқич синовлардан ўтиб бориб, биз ёлғончиларга айланамиз. Ҳаммасига барҳам беришим ва ўзимнинг энг теран фикрларимни айтишим лозим.

***

Қадимги файласуфлар мутолаадан кўра кўпроқ фикр юритишарди (ва бу бекорга эмас эди). Мана, нима учун уларнинг асарлари аниқ-тиниқ, лўнда фикрларга мўл. Китоб босмаси ҳаммасини ўзгартириб юборди. Ҳозир фикр юритишдан кўра кўпроқ ўқишади. Фалсафа ўрнида бизда фақат шарҳлар бор. Фалсафа билан шуғулланадиган файласуфлар даври ўрнига фалсафа профессорлари даври келди деганида Жельсон айнан шу нарсани кўзда тутганди.

***

Одам ҳар сафар «бошқача» бўлиб кўринишни ўйласа ва шундай яшаса, хиёнатга йўл қўяди. «Бошқача» кўриниш истаги — катта бахтсизликдир, ҳақиқат олдида мени доимо камситади. Ҳар бир одамга кўнгилни очавериш зарур эмас, севимли кишимизгагина уни очамиз. Зеро, бу ҳолатда биз «бошқача» кўринишни истамаймиз, балки кўнгилни туҳфа этамиз.

***

Камбағалнинг олийжаноблиги — қалби сахийлигидир.

Бир одам мангу ёшлик ато қиладиган дори сотиб юрган экан. Полиция уни ушлаб, товламачиликда айблайди.

— Илгари шу иш учун судланганмисиз?

— Ҳа, 1640, 1710 ва

1885 йилларда...

***

Психиатрга бемор мурожаат қиляпти:

— Доктор, бедаво дардга йўлиқдим. Ўзим ўзимга икки киши бўлиб кўринаман.

— Ҳеч нарса тушунмадим,—деди доктор.—Яна бир такрорланг. Фақат иккովинглар баравар гапирманглар.

Республика Гидрометеорология маркази хабар қилади:

1 июлдан 8 июлгача бўлган даврда республикамиз ҳудудида ёз ўз ҳукмини ўтказади. Ҳаво қуруқ ва янада иссиқроқ бўлади. Ёғингарчилик кутилмайди. Фарғона водийси ва Тошкент вилоятининг тоғли туманларида ҳаво бироз илиқ бўлиб, ҳарорат кечалари 16-21, кундузи 32 даражадан 37 даражагача кўтарилади. Лекин чўл зоналарида ва жанубда 35-40 даражагача жазирама бўлади.

Республиканинг қолган деярли барча вилоятларида ҳаво иссиқ келади. Ушбу даврнинг охирига келиб, ҳарорат ҳатто кечалари ҳам 12-24 даража белгисини кўрсатади. Кундуз кунлари асосан 35-40 даража атрофида бўлади. Жанубда эса янада жазирама бўлиб, ҳарорат 38 даражадан 43 даражагача кўтарилади.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

БОЛТАЮТАР

Болтаютар деган қуш бор экан-а? У қандай қуш?

Абдулазиз ҲОШИМОВ. Наманган вилояти.

Болтаютар — йиртқич қушлар туркумининг қарғайсимонлар оиласига мансуб қуш. Ўзбекистонда учрайдиган йиртқич қушларнинг энг каттаси. Узунлиги 1,1 метргача, қаноти ёйилганда 2,7 метрга боради. Боши ва танасининг қорин томони оқиш ёки сарғиш, орқа томони эса қорамтир. Тумшуғи остида қаттиқ қилсимон патлардан ҳосил бўлган бир тутам кокили бор. Болтаютар Марказий Осиё, Арабистон, Жанубий Европа ва Африканинг шимоли-шарқида тарқалган. Ўзбекистонда тоғларнинг қояли жойларида яшайди. Нурота, Тяньшань каби баланд тоғларда ҳам учрайди. Уясини қоялар орасига қуради. Декабрь-январда 1-2 та тухум қўяди. Тухумни эркаги билан урғочиси галма-гал босади, лекин урғочиси кўпроқ ўтиради. 55-60 кунда бола очади, боласи 4 ойда учирма бўлади. Болтаютар одамга ва йирик сут эмизувчиларга ҳужум қилмайди. Ўлимтиклар ва суяклар ахтариб узоқларга учишга мослашган. Баъзан каклик, қуён, суғурларга ҳужум қилади. Копетдоғ этагида тошбақалар билан овқатланиши аниқланган. Болтаютар тошбақа косасини кучли тумшуғи билан синдира олади. Суякларни ҳам ҳазм қилади. Тирноқлари тўмтоқ, бармоқлари калталигидан тирик ҳайвонларни тутиб ўлдира олмайди, лекин ўлжасини панжалари билан чангаллаб уча олади.

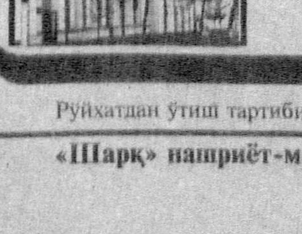

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

• БЎЛИМЛАР: Парламент 33-57-34; Хатлар 33-07-48; Қишлоқ хўжалиги 36-07-94; Иқтисодиёт 36-36-65; Маънавият 36-35-60; Ахборот 36-29-89; Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — М. Холматова. Навбатчи — Ф. Бобо Дўст.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0303. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 19.45.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00